

A1

piir. sign.: 23.5/22

23.6/1, 2

23.8/86, 186

IRKUNA -JA OVIPIHUSTUKSET

Spärröskåp
LÄNNEBANK

A 501

Huone A 501 oli alunperin ollut asuinhuone. Alemmissa kerroksissa esiintyvää lounaisnurkkaa ei huoneessa ollut, siten se pohjamuodoltaan oli myös niittä pyöreämpi. Eteläseinällä oli takka (b) ja sen vieressä ni^{vv}ssi, pohjoisseinällä privetti. Ikkunat avautuivat lounaiseen (c), koiliseen (e) ja kaakkoon (f). Ikkunasyvennyksissä oli jokaisessa aikoinaan laudoitettuna olleet penkit. Välitaso, huoneen lattia oli v.1961 valettu betonista. Huoneen ruoteettomassa kupuholvissa oli seitsemän erisuuruista vaippaa. (Tutk.piiirustus 1).

Muuri oli matala johtuen huoneen holvauksesta. Holvikantojen kohdalla muurin korkeus oli vain n.95 - 120 cm, korkeimmillaan se oli n.255 cm. (Tutk.piiirustus 2). Muurauksessa oli käytetty etupäässä liuskekiviä sekä sileäpintaisia luonnonkiviä, joten seinät olivat melko tasaiset. Varvitus seinissä lisäsi kaunistä yleisvaikutelmaa, kiilakivinä liuskekiviä. Kivien koot muurissa keskimäärin n.

	13 x 29 cm
	9 x 33 "
	11 x 36 "
suurimmat kivet n.	19 x 52 "
	28 x 41 "
	26 x 52 "

Oven, ikkuna-aukkojen ja ni^{vv}ssin pielet eivät eronneet seinämuurista. Muurauslaasti on samaa kellertävää ruskeaa sepeliä ja hiekkaa sisältävää kalkkilaastia, jolla alemmatkin kerrokset oli muurattu. Muuri saumattu samalla laastilla, saumausta paikkailtu myöhemmin uudemmilla laasteilla. Mikroskooppisen pieni jäkälälaji oli värjännyt muurin vihreäksi.

Kierreportaista avautui ovi huoneeseen. (Piiirustus 3, 4) Se on voitu sulkea huoneen puolelta palkilla, joka oli jäljellä itäpielessä olevassa kolossaan. Oviaukossa oli matala segmenttiholvi, joka oli rapattu muurilaastilla, holvin ja pielten yhtymäkohtaan jäi pieni olka.

Takka sijaitsi eteläseinällä. Sen otsa muodosti segmenttikaaren ja pielet erosivat seinämuurista n. 13 - 25. Hormi oli samanlainen liuskekivinen lähes nelikulmainen kuin muissakin linnan takoissa. (Piiirustus 5, valok. 3, 4). Hormi avautui huoneen A 601 eteläisimpään tähytysaukkoon (b) (piiirustus ?).

Takan vieressä sijaitsi säilytysni^{vv}ssi (piiirustus 6, valok.4,5). Ni^{vv}ssin yläpuolella oli muurissa kevennyskaari. Ni^{vv}ssin pohja oli tehty kahdesta suuresta lankusta jotka olivat n. 6 - 10 cm pielten sisässä. Ni^{vv}ssissä oli ollut aikoinaan kahdesta lankusta tehty hylly. Takimainen lankku oli hävinnyt jäljellä oli vain pielissä 14 - 22 cm syvät kolot (ks. piiirustus 6) etumaisesta lankusta oli jäljellä muurin sisäiset kappaleet pielissä. Ni^{vv}ssin katteena oli kolme 4,5 cm paksua lankkua, jotka olivat 21 - 24 cm muurauksen sisässä. Lankut olivat punamullatut.

*punamullatut
ni^{vv}ssin
ni^{vv}ssin
ni^{vv}ssin*

*muurattu
ni^{vv}ssin
muurattu*

Pohjoisseinällä kierreportaista johtavaa ovea vastapäätä oli huoneen privetti (piirustus 1, 7, valok.6). Privetissä oli pienet n.20 x 20 cm suuruiset ikkunat sekä itä, länsi että pohjoisseinissä. Länsiseinässä oli lisäksi pieni nissi. Privetin ovesa samanlainen oviuurros kuin muissakin ovissa. N.125 cm privetin koko pituudesta (335 cm) oli muurin ulkopuolista osaa, jota ei oltu poistettu vaan pohja oli kokonaan avoin. Länsiseinässä oli privetin pituinen puukaide. Privetin pohja vahvistettu betonipalkeilla, jotka ulkoapäin oli naamioitu puupalkeiksi. Ne kannattivat privetin seiniä.

Ikkunasyvennykset olivat periaatteessa kaikki samanlaisia, vain vähäpätöisiä eroja esiintyi mitoissa. Kaikissa niissä oli n.50 - 60 cm korkeat penkit molemmilla seinustoilla. Penkit olivat aikoinaan laudoitetut päältä päin. Jokainen ikkunasyvennys oli holvattu. Segmenttiholvien pinnassa rappaus jossa yhä näkyvissä lautojen jäljet. Penkit olivat osa seinämuurausta. Ikkunat olivat pienissä nisseissä ulkopuolelta katsottuna. Sisäpuolella oli pienet kolot ikkunakehikkojen vieressä. E 2

Luoteeseen avautuvan ikkunasyvennyksen c holvi oli pahasti halki suunnilleen holvin laessa pitkittäissuuntaisesti holvin sisäreunoista ikkunaan saakka. Vako oli n.10 mm levyinen. Holvi oli rapattu etupäässä uudehkolla laastilla ja paikkailtu sementillä, myös tässä rappauksessa, joka ei ollut alkuperäinen oli lautojen jäljet. Alkuperäistä muurauslaastia vain vähän jäljellä holvissa. Ikkunasyvennyksen seinät murattu vanhalla muurauslaastilla, penkkien ylimmäinen varvi sensijaan uudella (1900- luvun ?) laastilla. Itäisen holvikannan ja pielen väliin jäävässä olassa jälkiä siinä olleesta laudasta tai lankusta. Ikkunan alapuolella osottain muurin sisässä 130 cm pitkä lankku.

Ikkunasyvennys e aukeni koilliseen päin. Sen holvi oli kauttaaltaan alkuperäisen laastin peitossa, laastissa laudan painauman jäljet ja paikoitellen joku pieni tuohen kappale. Pohjoispielen olassa 80 cm:n pituinen lankun kappale muurin sisässä. Alempana ikkunapenkin kohdalla (ks. piirros 10, 11) oli 4 cm:n paksuinen lankkijäte 8 cm muurin sisässä. Se oli alkuaan muodostanut puisen penkin päällyksen, mutta jossain vaiheessa veistetty päästä poikki. Lahonneet päät olivat näkyvissä vielä n.35 cm. Lankun alla oli vanhaa muurilaastia, mutta sen vieressä penkillä vaalean harmaata kalkkilaastia, jossa sammuttamattomasta kalkista jääneitä kalkkijyväsiä. Päällimmäisenä penkissä oli harmaata kalkki- sementtilaastia joka ilmeisesti oli 1900- luvulla tehdyn uuden penkin päällyksen alla. Eteläpielen penkin vanhan laudan jätteestä n.40 cm:n levyisenä oli samoin jäljellä lahonnut pää. Olassa oleva laudanpätkä oli vain n. 38 cm:n pituinen.

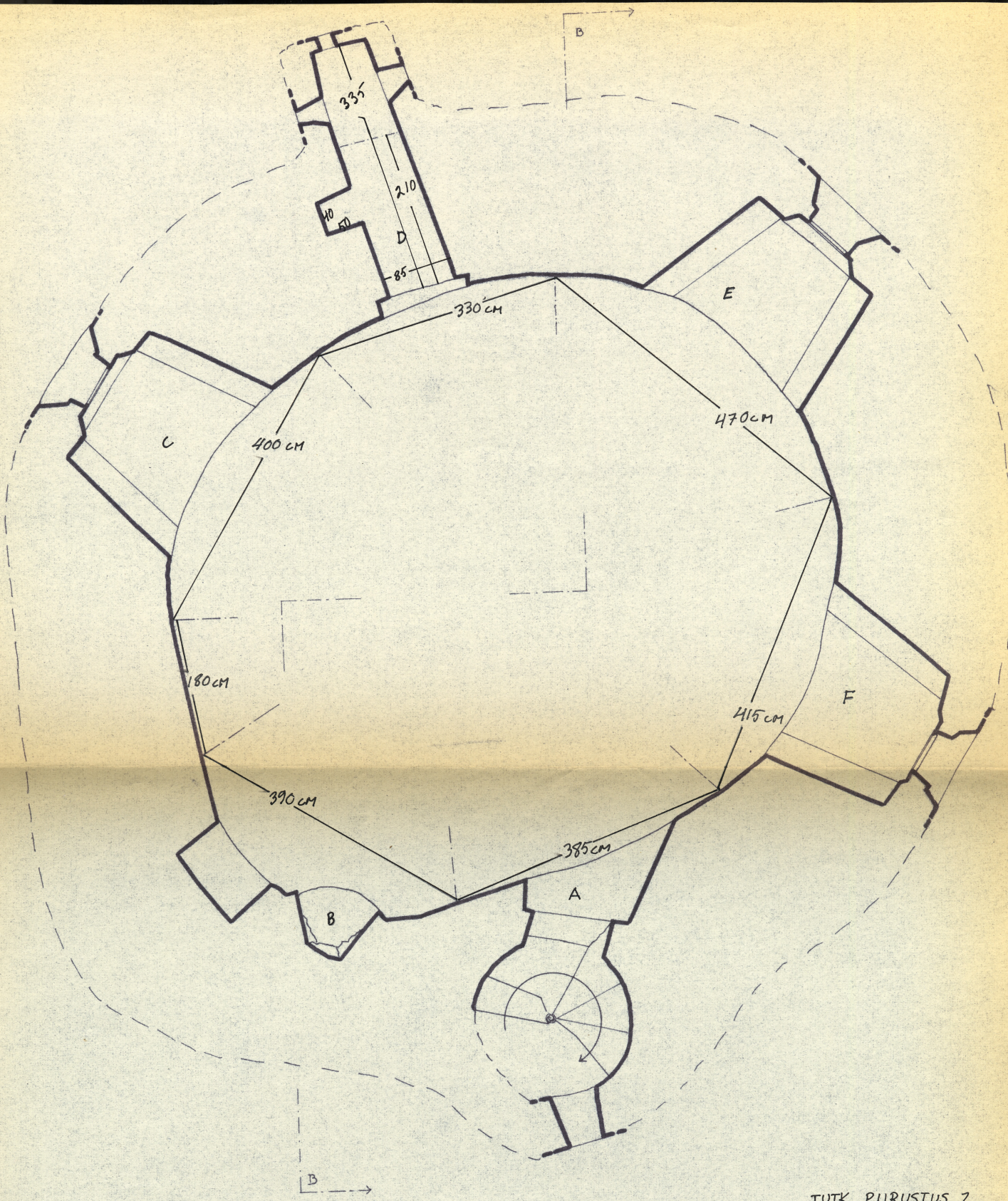
Kaakkoisessa ikkunasyvennyksessä f ei ollut alkuperäisiä laudan jätteitä muuta kuin eteläpielessä pieni kappale. (Piirustus 12, 13). Penkeissä kolme

suuren nissi / ikkuna
kannas
kännykset

laastikerrosta. Pinnalla oleva tummanharmaa sementtilaasti oli saanut kylmää valamisen yhteydessä ja oli siksi haurasta ja helposti rapautuvaa. Laastikerrostumat piirroksessa 13.

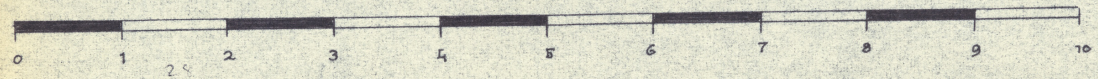
Huoneen holvissa oli jäljellä vanha laasti, jossa taas kaikki laudan painaman jäljet. Lakilaudoitus oli ollut pyöreä n.100 cm. Vaipojen laudoitus oli muodostunut 2-3 kolmasti eri vyöhykkeestä. Vaipat olivat eri suuruisia (piirustukset 1, 2). Holvia paikkailtu monista kohdin uudehkoilla kalkkilaasteilla, paikoitellen myös sementillä.

*muunnosloppi
pyöreä aukko,
kerhelle*

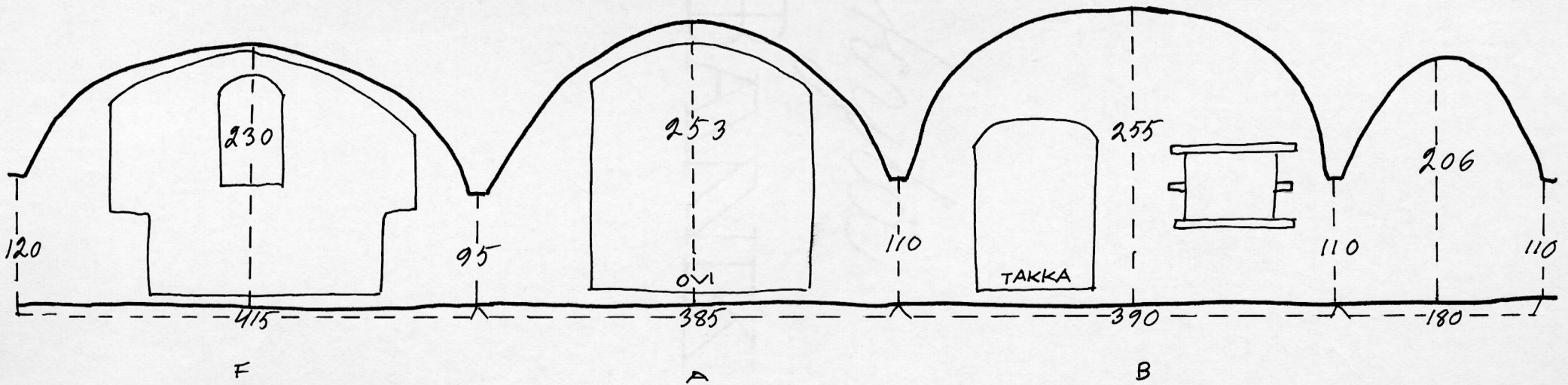
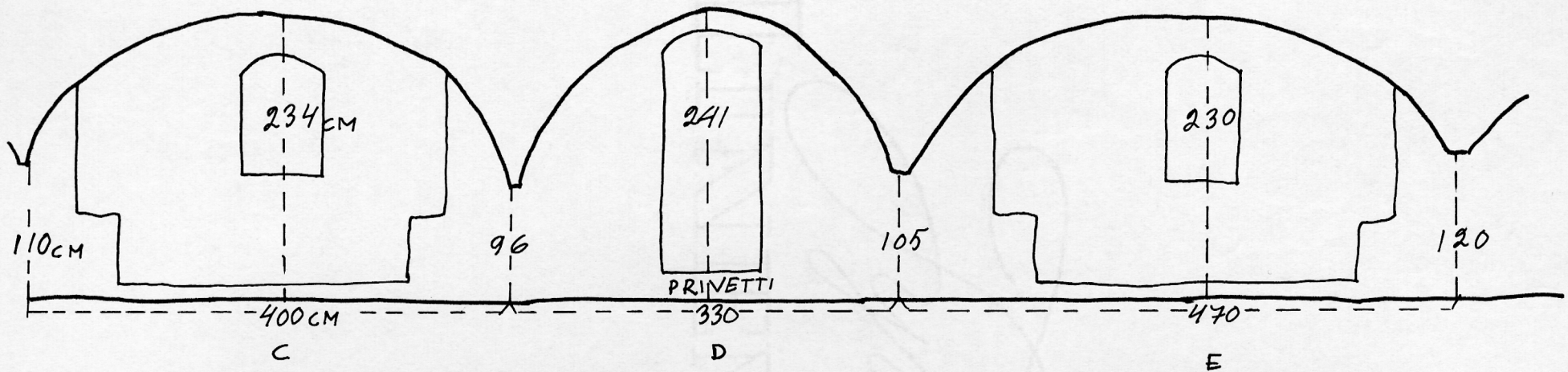

TUTK. PIIRUSTUS 7

A 501

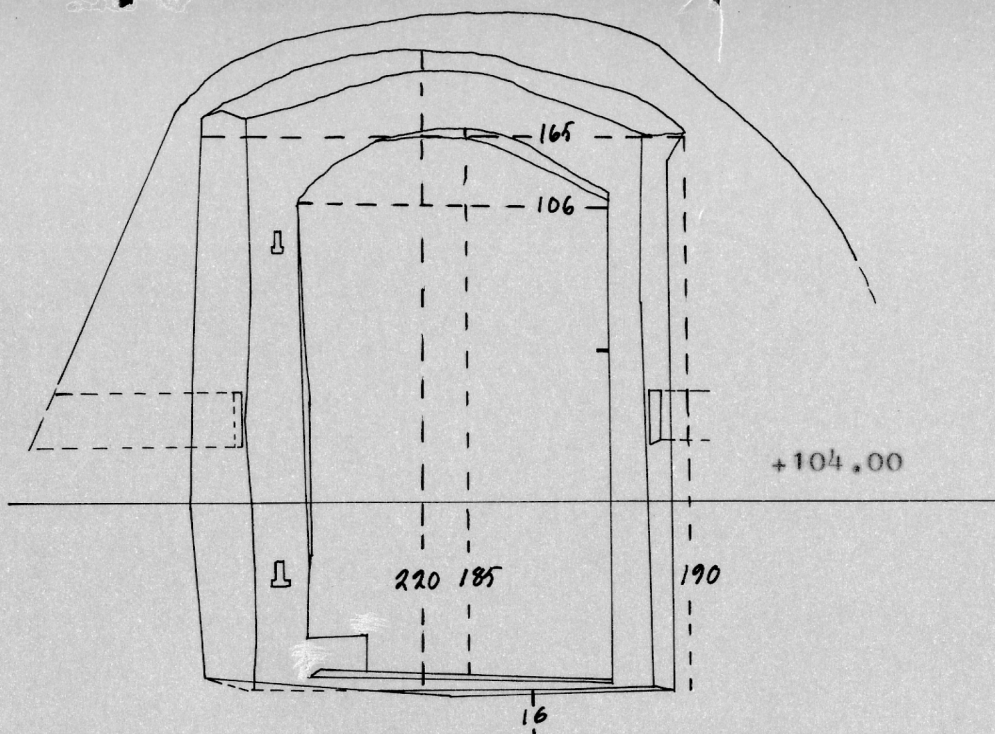

KANSI
 SIGN
 RAKI

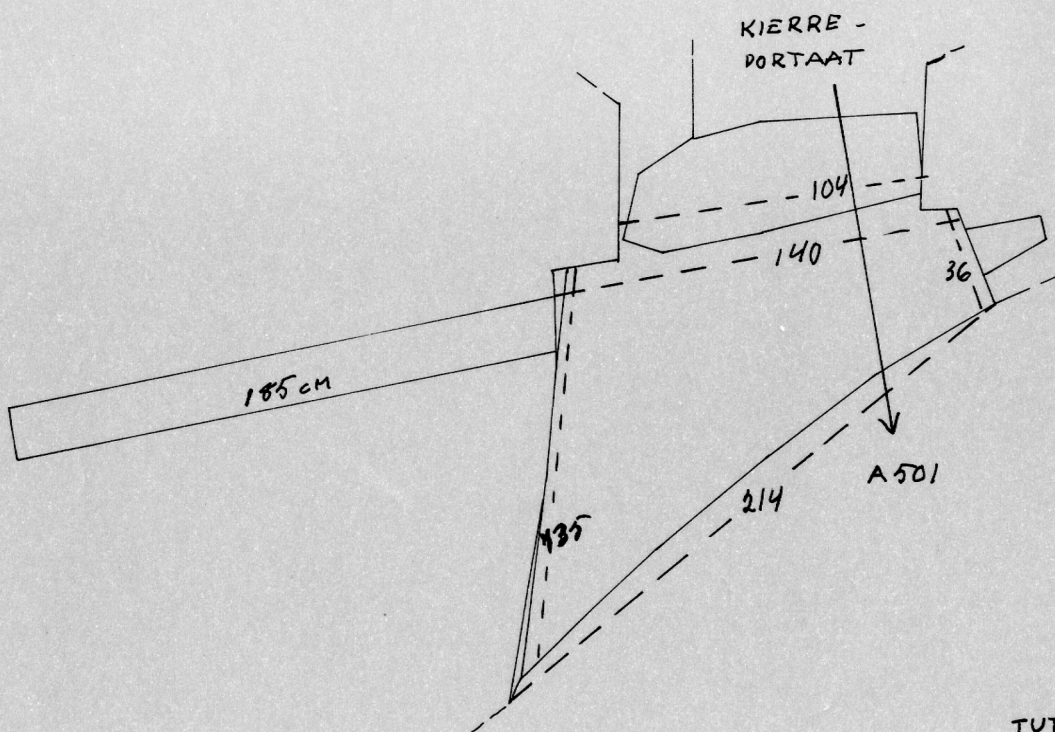

TUTK. PIIRUSTUS 2

A 501, SEINÄN KORKEUDET

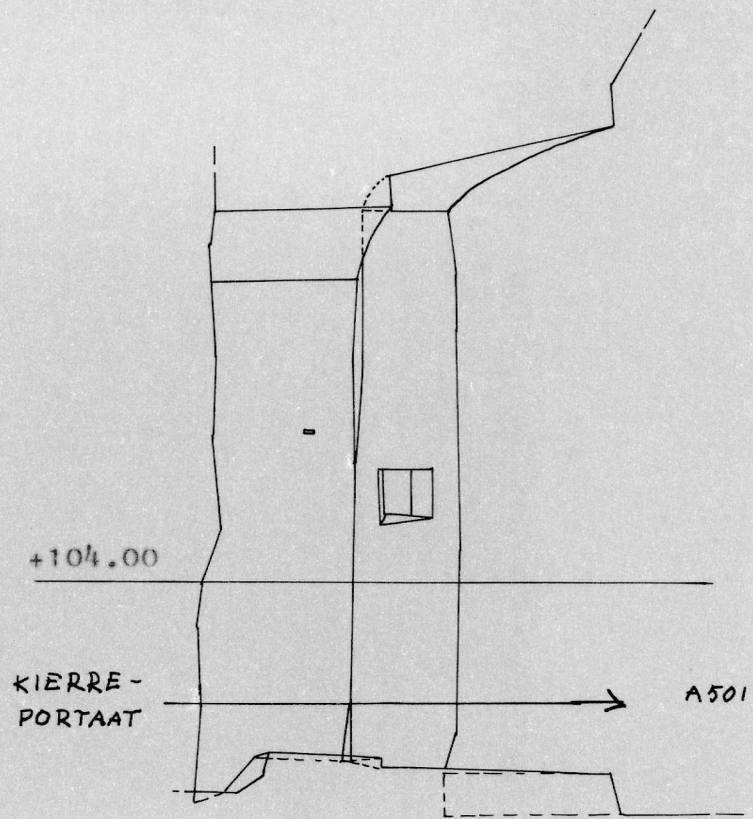

betonipinta

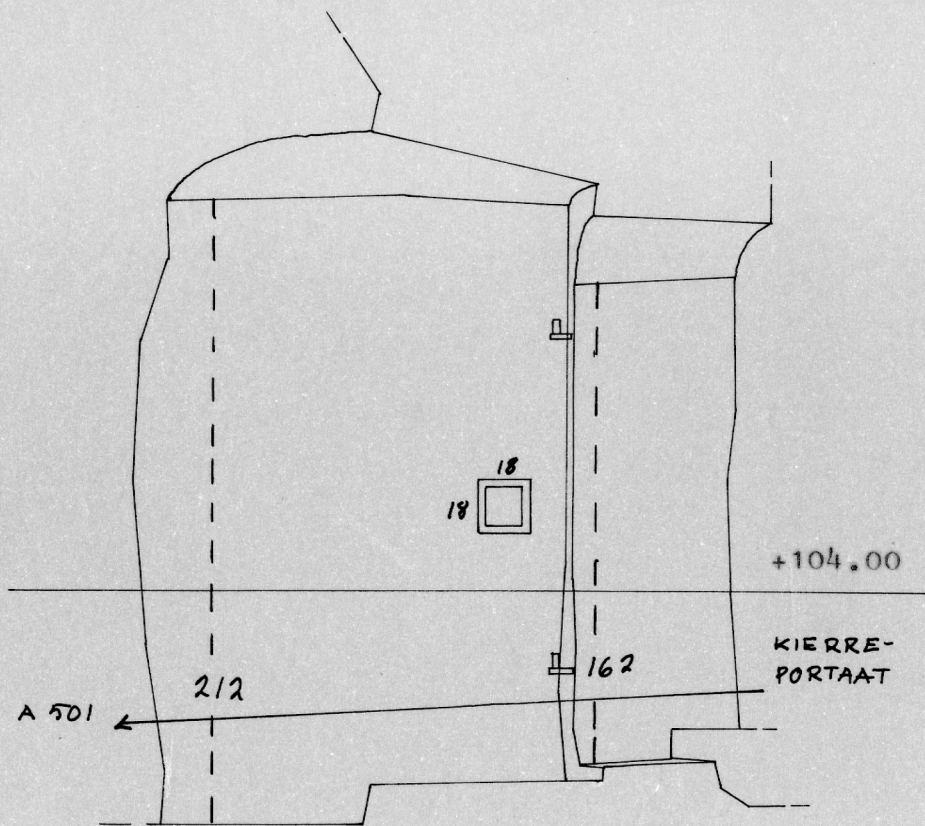

TUTK. PIIRUSTUS 3

Kirkkotorni
 invent. kert.
 A501, A

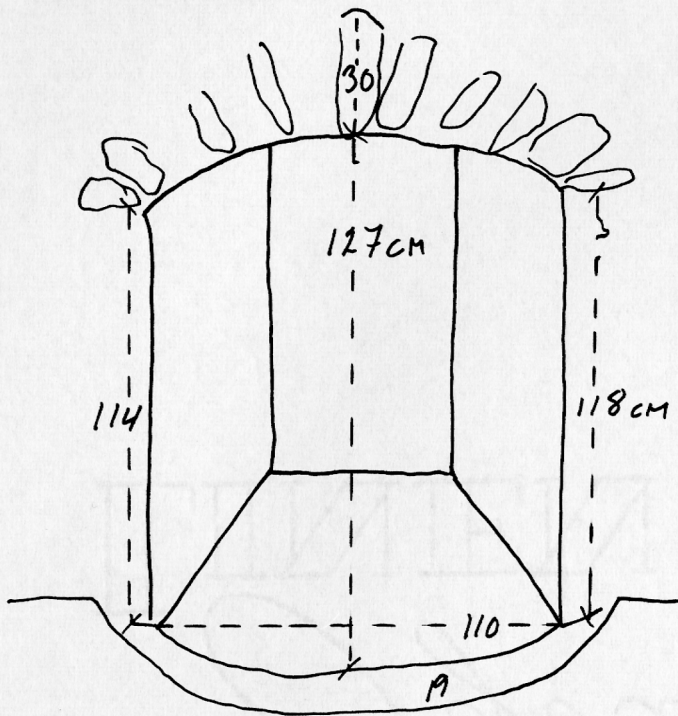
LÄNSIPIELI

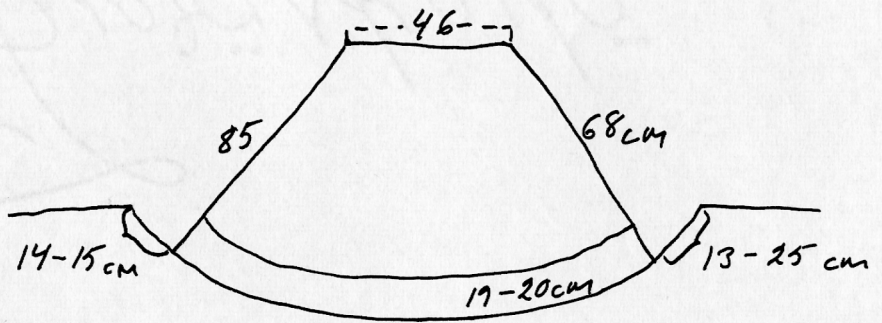
OVI AUKON ITÄPIELI

TUTK. PIIRUSTUS 4

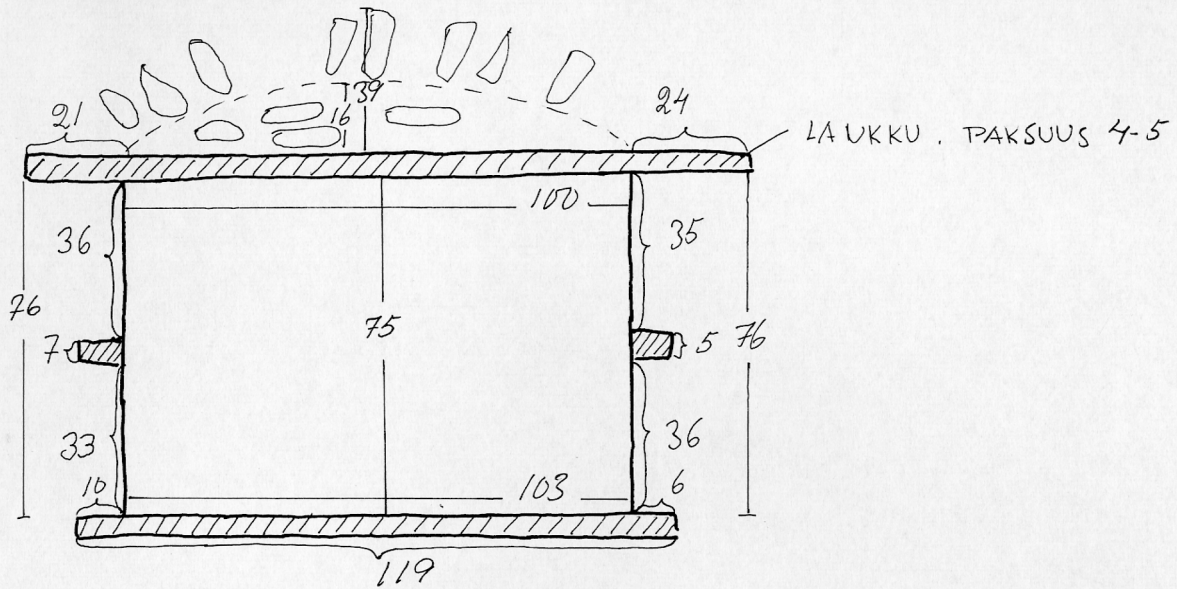
Kirkkotornin
invent. kert.
A501, A

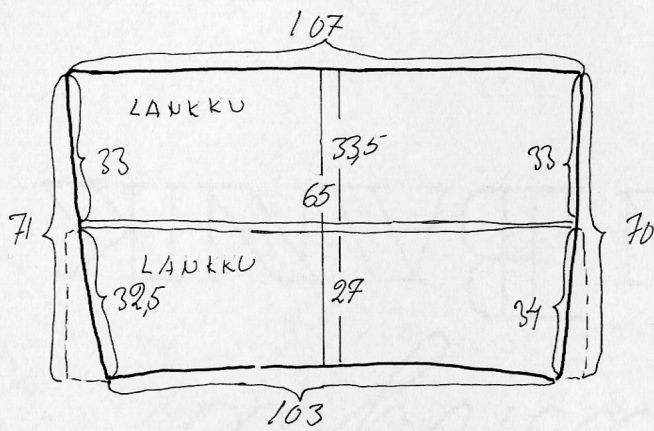
HORMI
50 x 48 cm

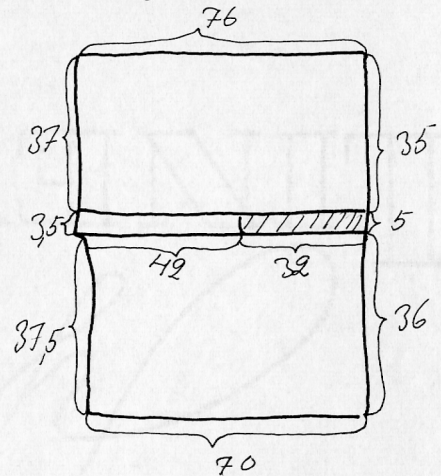
TUTK. PIIRUSTUS 5
A501, B, TAKKA

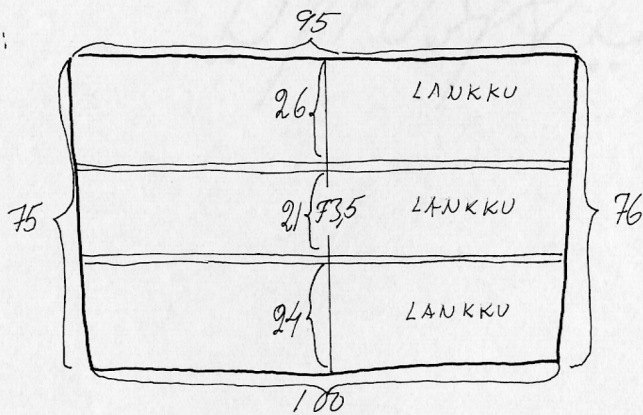
POHJA:

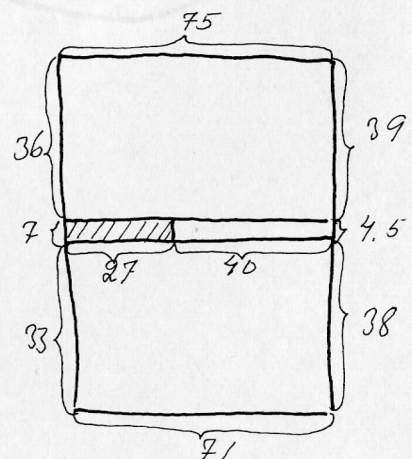
POHJOISPIELI:

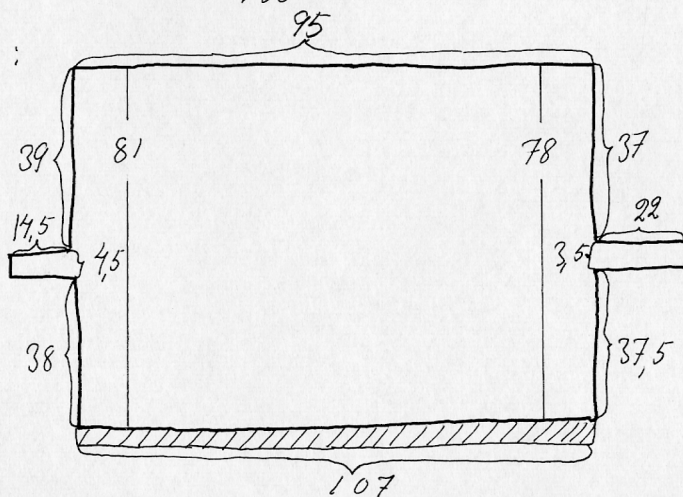
HÖLVI:

ETELÄPIELI:

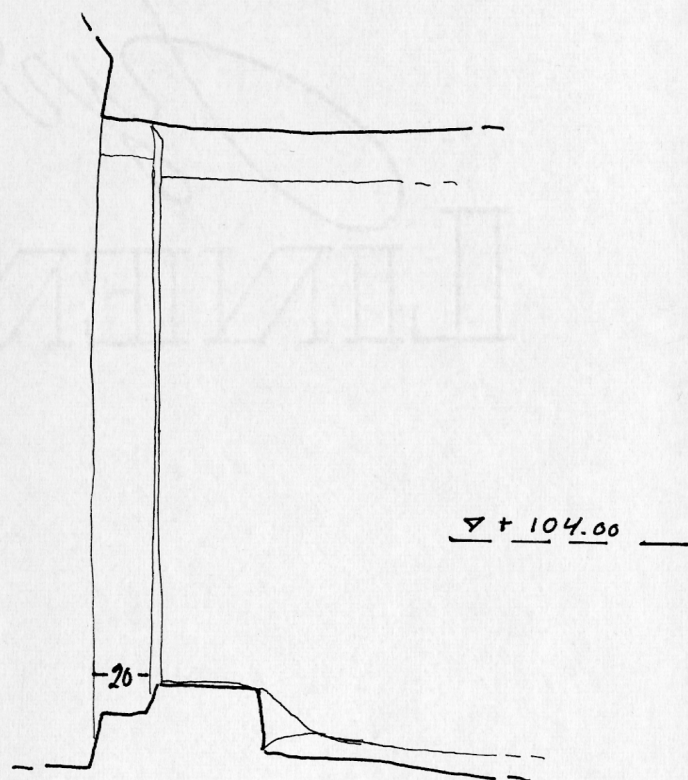
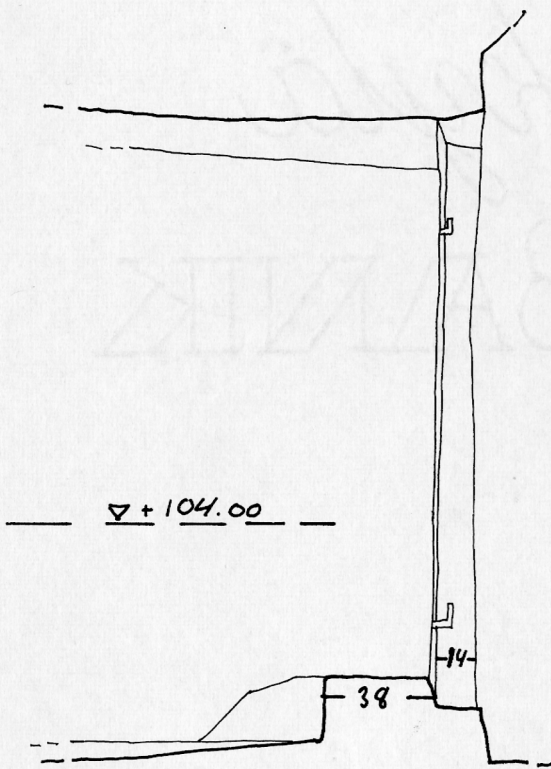
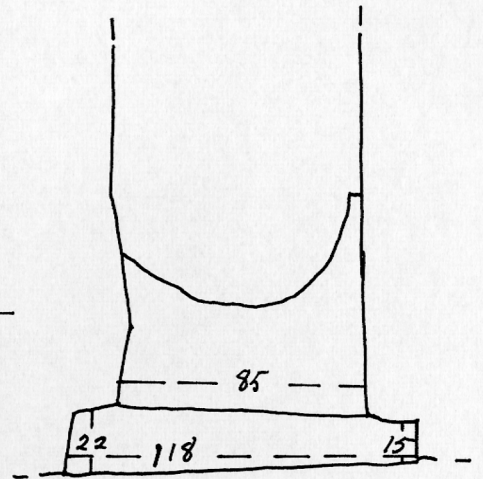
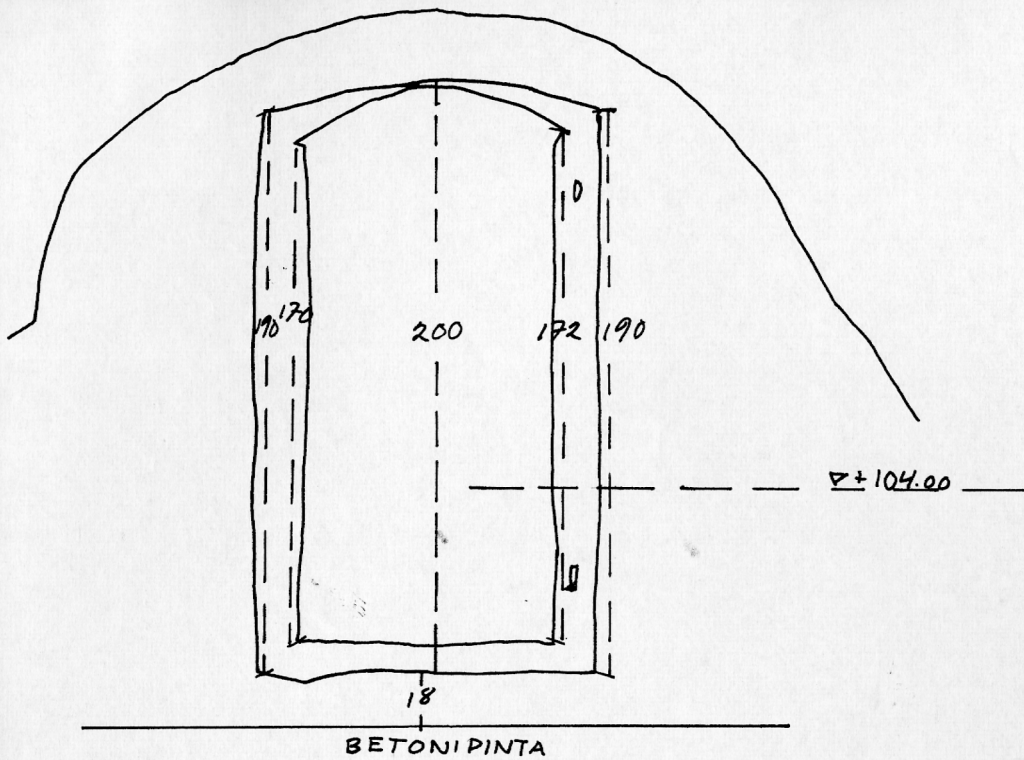
TAKASEIVÄ:

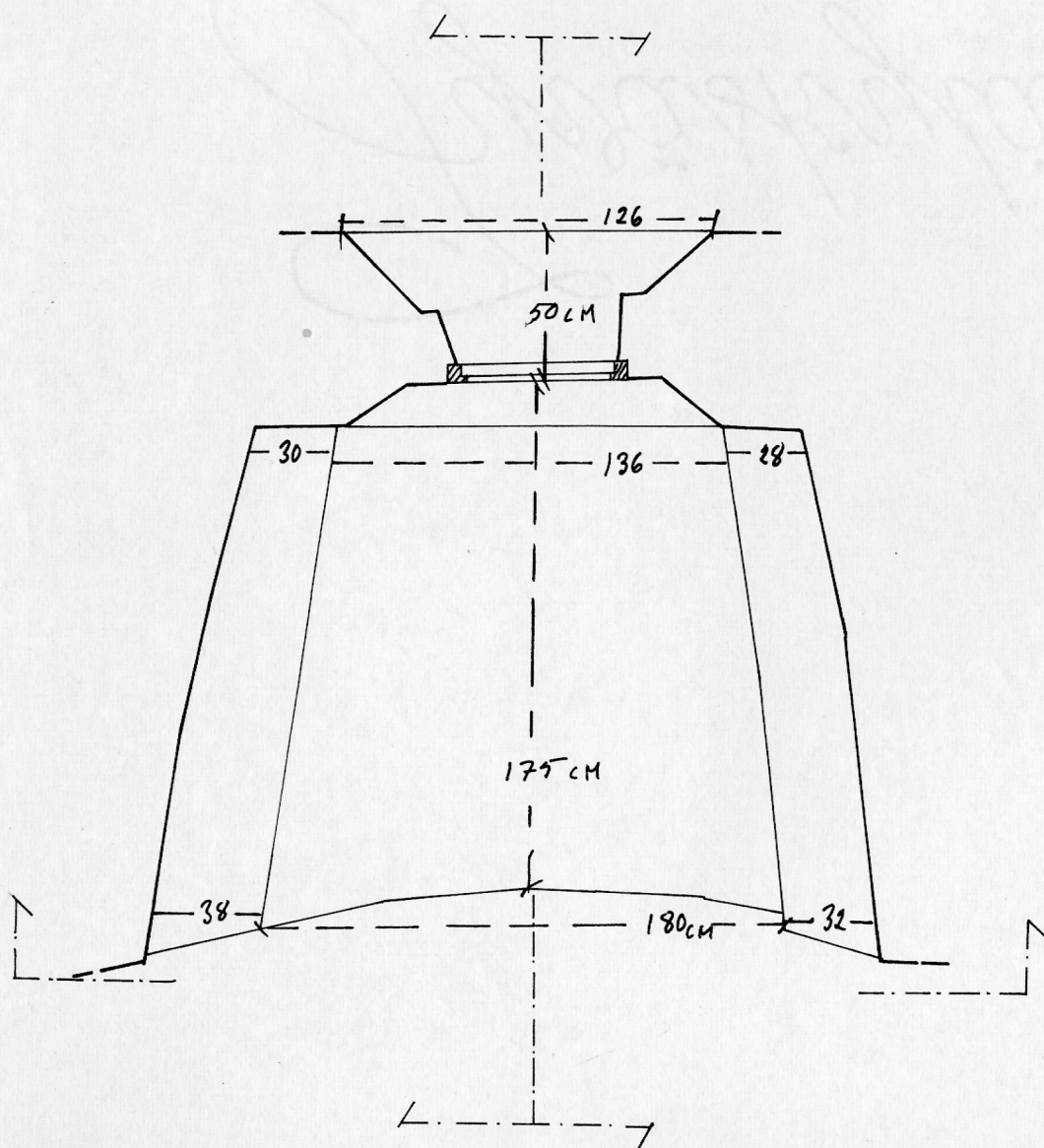
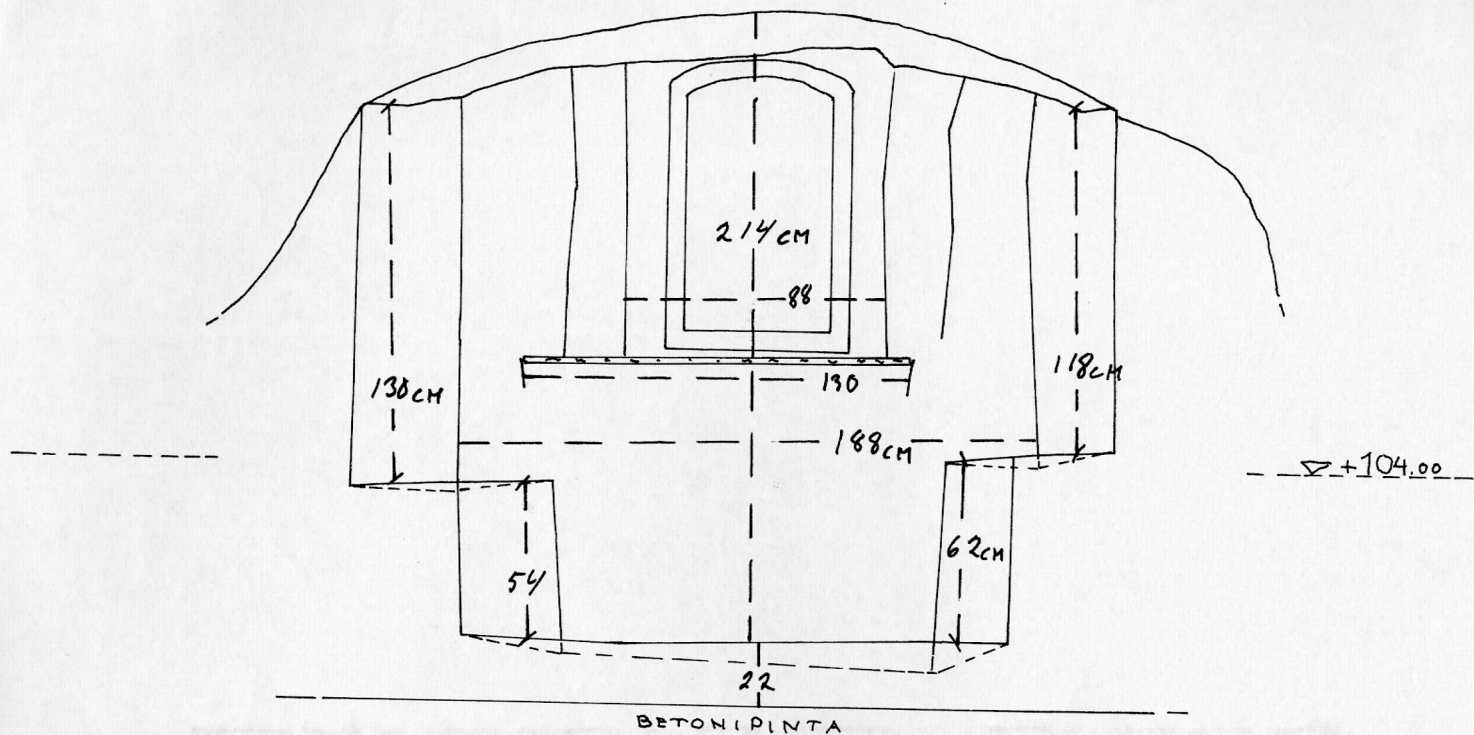
TUTK. PIIRUSTUS 6

LÄNSISEINÄN NISSI

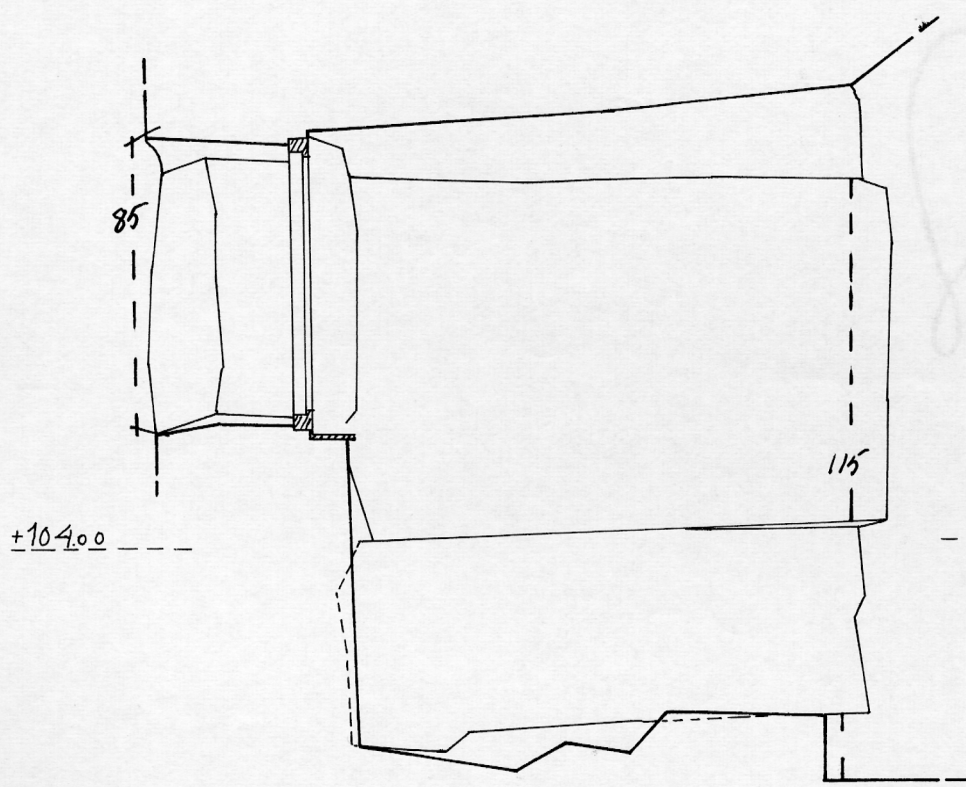
A 501

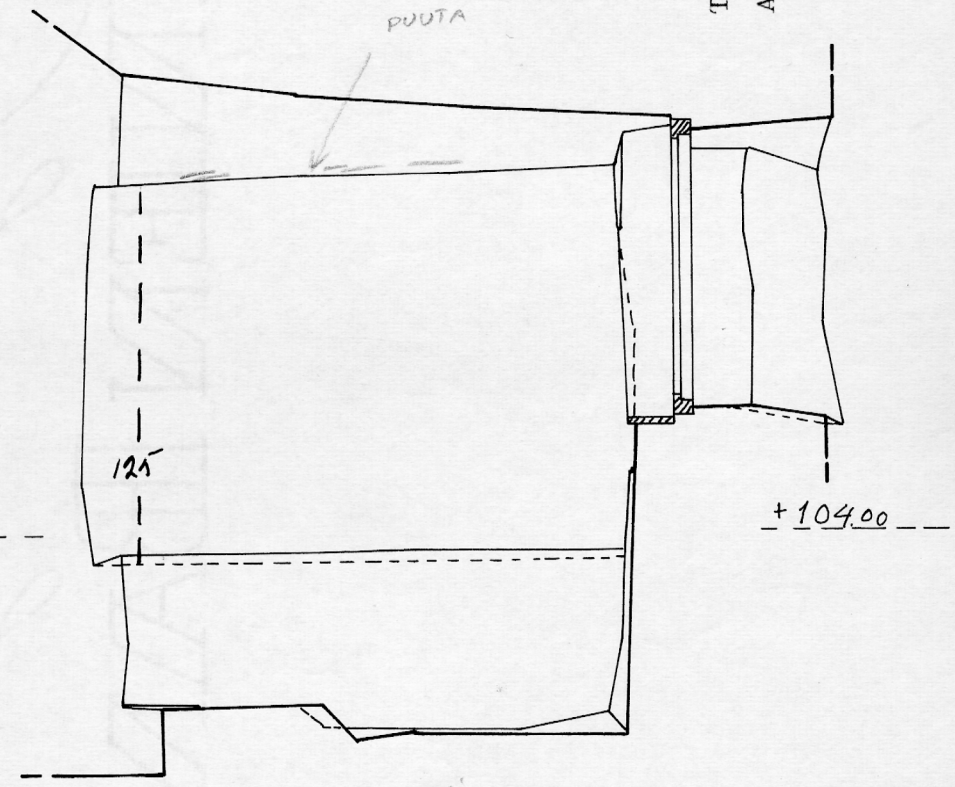
TUTK. PIIRUSTUS 7
 A 501, D, PRIVETTI
 MK 1:25

Tutk. piirustus 8
A 501, c MK I:25

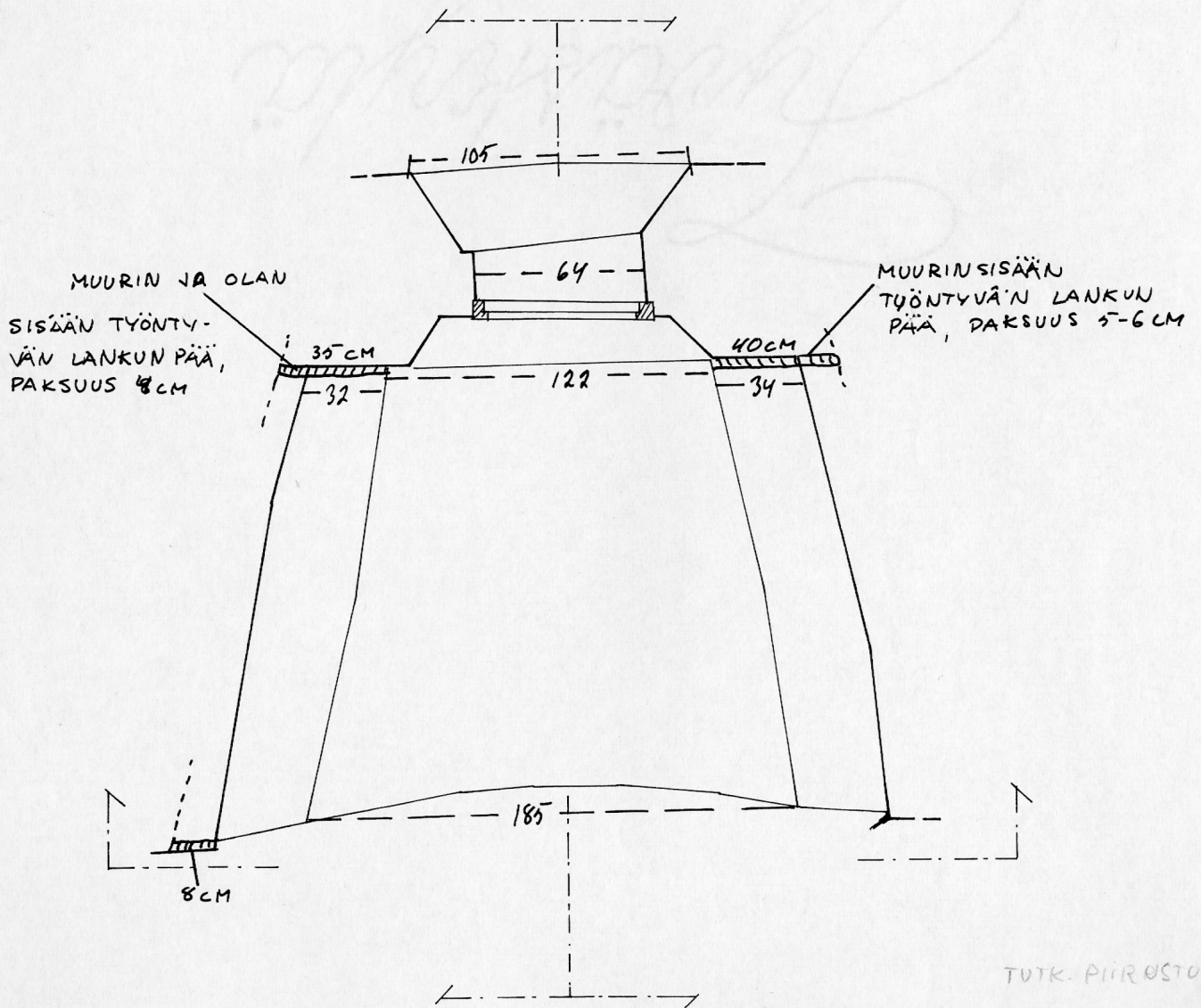
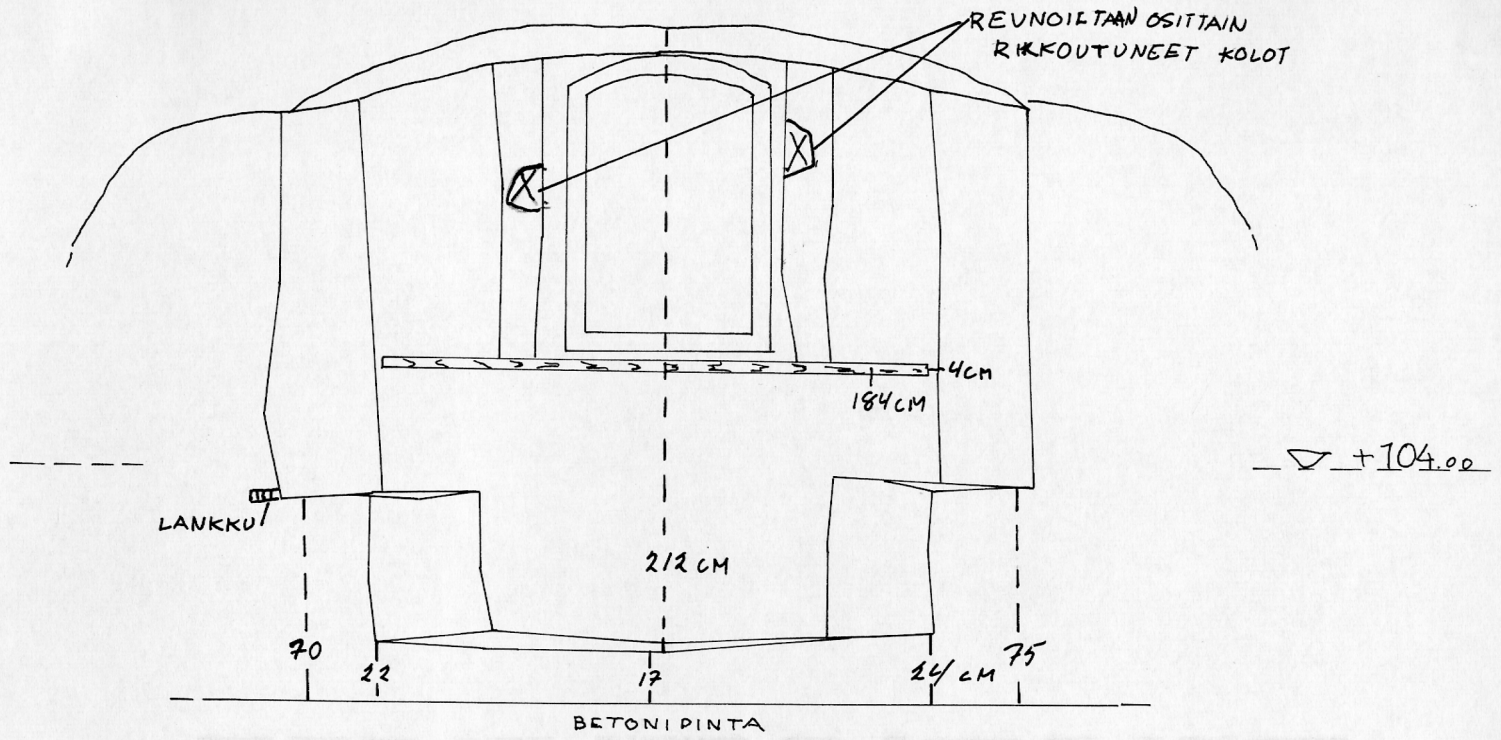
LÄNSIPIELI

PUUTA

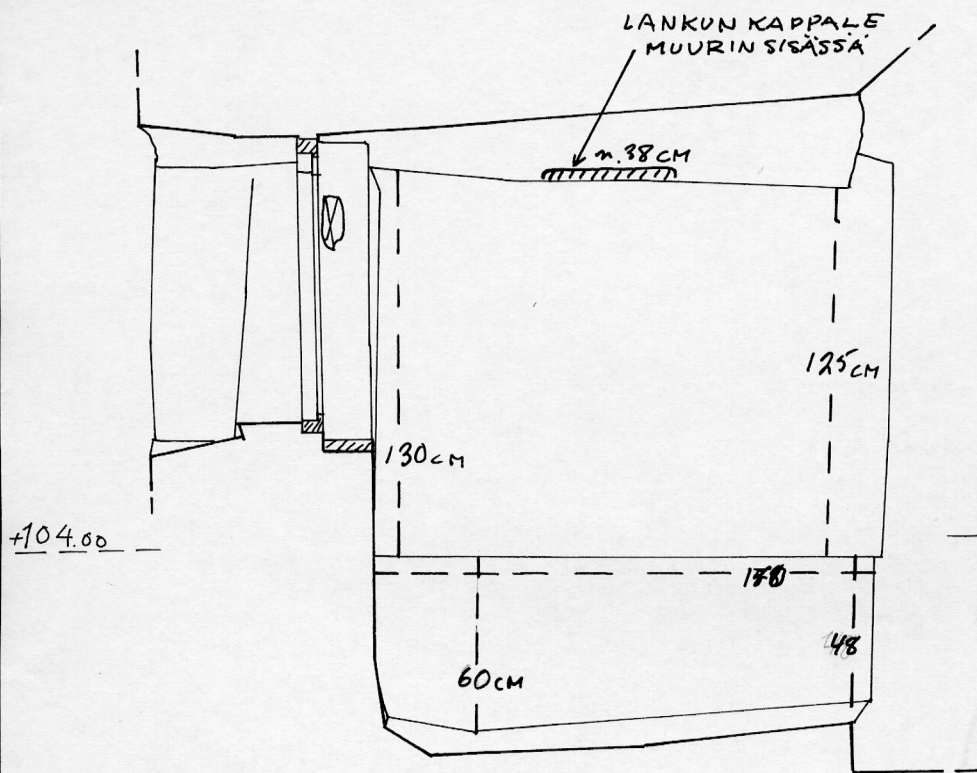
ITÄPIELI

Tutk. piirustus 9
A501, c

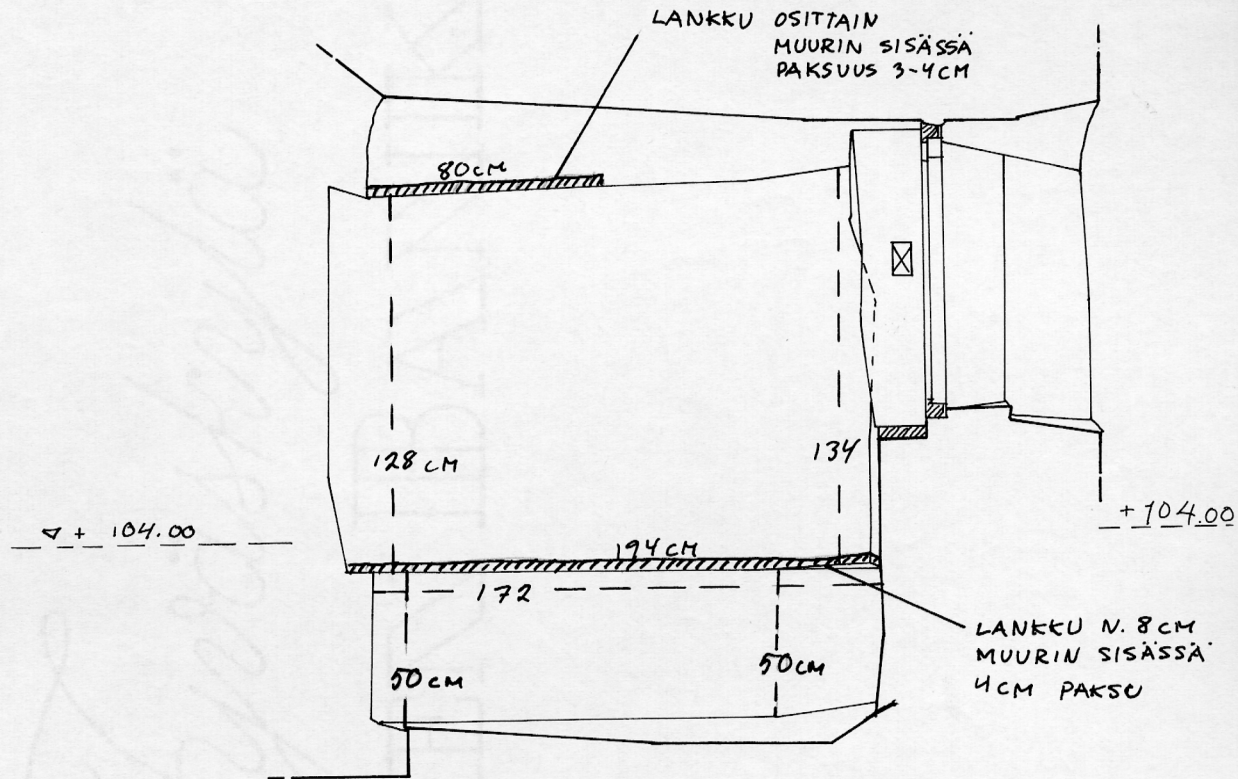

TUTK. PIIRUSTUS 10

A581, 2

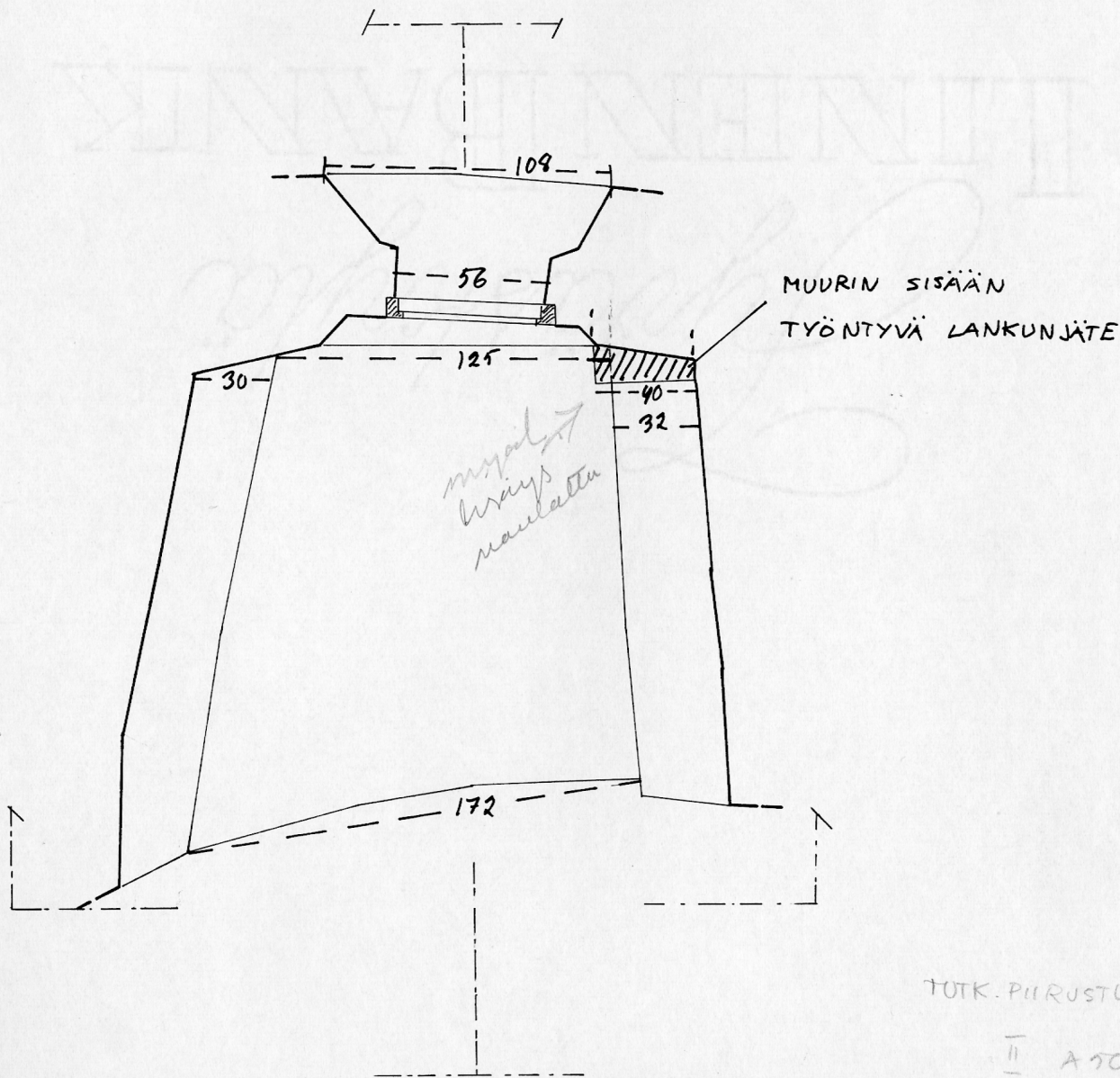
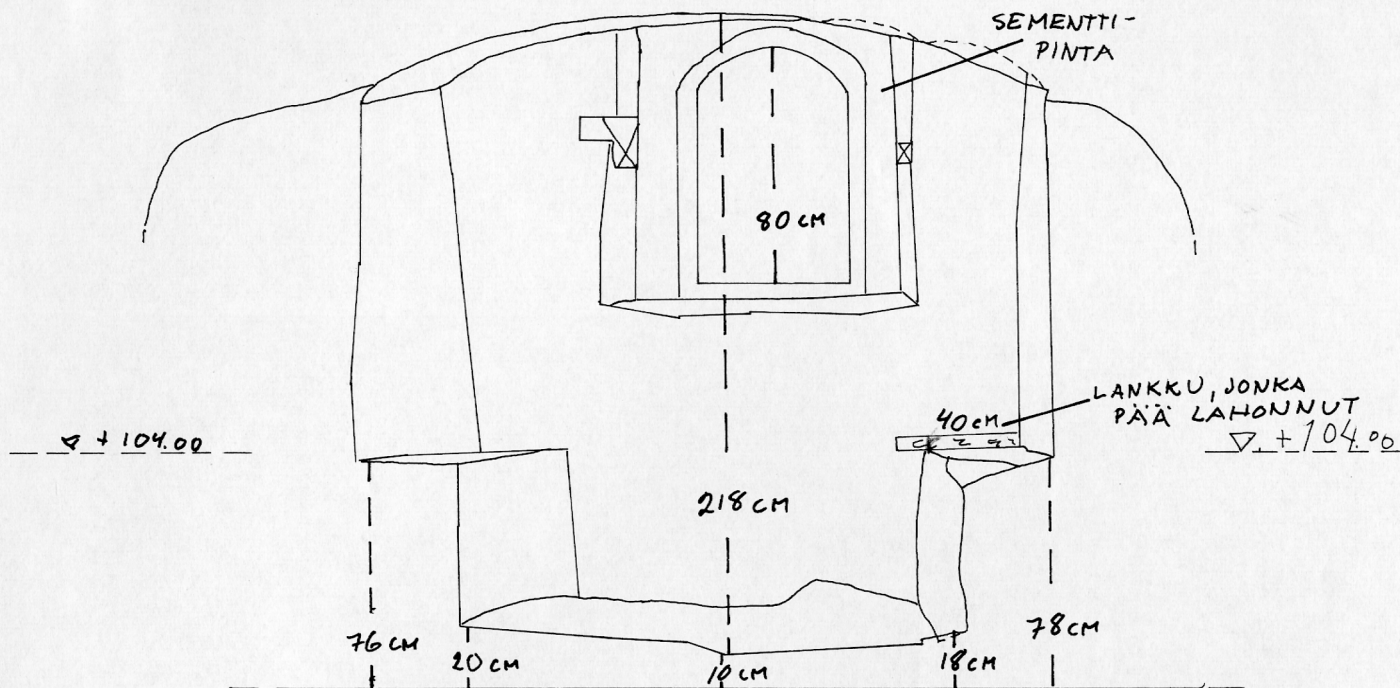
ETELÄPIELI

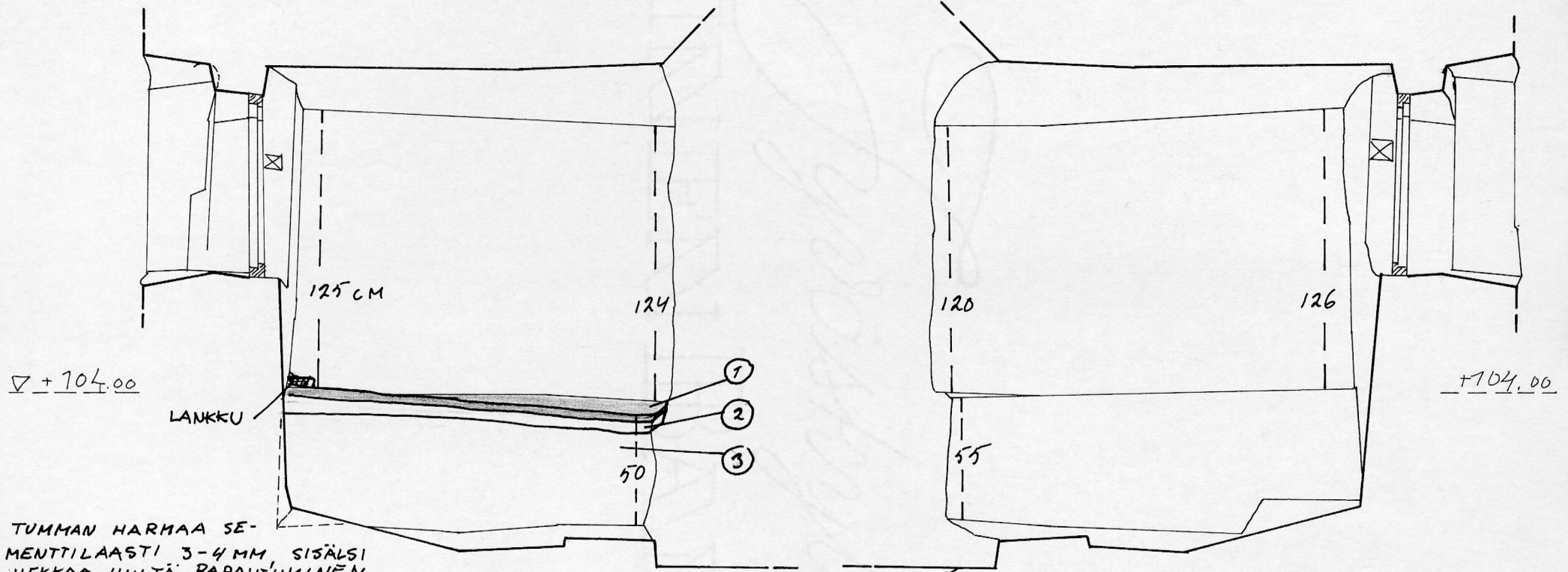

POHJOISPIELI

TOTE. PIIRUSTUS II

A 501, B

▽ + 704.00

LANKKU

125 CM

124

①

②

③

50

120

126

704.00

55

POHJOISPIELI

- ① TUMMAN HARMAA SE-
MENTTILAASTI 3-4 MM, SISÄLSI
HIEKKAA, HIILTÄ, RAPAUTUMINEN
JOHTUU KYLMYDESTÄ VALAMISEN YHTEYDESSÄ.
- ② VAALEAN HARMAA KALKKI-
LAASTI 15 MM SISÄLSI
SAMMUTTAMATONTA KALKKIA ETELÄPIELI
- ③ VANHA KELLERTÄVÄN RUSKEA
MUURAUSLAASTI, SISÄLSI KALKKIA,
SEPELIÄ, PUUTA

A 501, Kirkkotornin inventointikertomukseen (Raija Ryhänen 1968)
liittyvät kuvat

N:o 3 Ovi ja takka

N:o 4 Takka ja nišši

N:o 5 Nišši

N:o 6 Priveetti

3

4

5

6